

آزمون ۵ از ۱۳

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش دوازدهم - مرحله دوم (۱۳۹۸/۹/۱)

ادبیات و علوم انسانی (دوازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

کانال تلگرام آزمون های آزمایشی سنجش @sanjesheducationgroup

فارسی و نگارش

۱. گزینه ۲ درست است.

واژه	معنی درست	مینای طرح
سِفله	فرومایه	تفاوت در یک جزء معنایی (~ مایه)
صَفیر	بانگ	املائی [بسنجیدش با سَفیر]
مُطاع	فرمان بُرده [آن که از او فرمان بَرَد = فرمان ده]	ساختار صرفی واژه (≠ مطیع [= فرمان بَرنده])

(واژه‌نامه‌ها)

۲. گزینه ۲ درست است.

ناهمخوانی‌ها، به ترتیب، در کاربرد «نهیب» به جای مهیب؛ «خرگ» به جای بارگ؛ «درماندگان» به جای درماندگی.
(واژه‌نامه‌ها)

۳. گزینه ۴ درست است.

«مدام» را بیرون از این بافت می‌توان شراب معنی کرد، اما این جا یعنی پیوسته / همیشه. «همت» این جا [به قرینه طلبیدن] یعنی دعای خیر. «افسر» در فارسی مطلقاً یعنی تاج؛ افسری که امروزه به کار می‌بریم - از خوش‌قریحگی کاردانان «فرهنگستان اول» - فارسی شده officer است. (واژه‌نامه‌ها)

۴. گزینه ۳ درست است.

گفت: «در خانه اگر کس است، یک حرف بس است!» به آن پیشوند نگاه کنید ببینید در فارسی همیشه قبل از گذار به کار می‌رود یا همراه گزار.

۵. گزینه ۱ درست است.

این تیپ سؤال را در آزمون‌های پیشین چند بار آورده‌ایم تا چشم و ذهن مبارکتان، به مرور، به آن خو بگیرند. اما اینجا: می‌دانیم که «بنده‌گان» غلط رسم‌الخطی است؛ در سؤال استاندارد کنکوری «رسم‌الخطی» یعنی «املائی»؛ با این حساب، «بندگان» (۲) را [که «عمل» در آن غلط است] و (۳) را [که «سلاح» در آن صحیح است] از رده خارج می‌کند. دیگر این که به حکم مفاهیم «دفع به حیل» و «دو جهانی»، غزا و صواب، بی‌تردید، نادرست خواهند بود و به این ترتیب (۴) [که البته «صلاح» در آن به درستی آمده] کنار می‌رود. [ضمناً از همین «هجویری» این تشبیه را یاد بگیرید: علم سلاح [عالم] است؛ به بیان دیگر، قلم شمشیر دانشمند است.]

۶. گزینه ۳ درست است.

طبعاً آن گزینه‌ای که در او هیچ دعوایی بر سر حروف هم‌آوا یا با صورت مکتوب و ملفوظ متشابه نیست یا کمتر هست انتخابی عاقلانه‌تر خواهد بود. به جدول زیر نگاه کنید:

گزینه	هم‌آوا	متشابه	تک املائی غلط‌انداز
(۱)	گذار - گزار	فراق - فراغ	-
(۲)	عمارت - امارت حزم - هضم	-	-
(۳)	-	-	رفعت - رأفت
(۴)	امل - عمل	-	-

در (۱) به فراق گذاردن یعنی در هجر گذراندن (سپری کردن)؛ مدت (= زمان) گذاردنی (گذراندنی) است. در (۲) «دخل» متناظر مفهومی «عمارت» است، نه امارت. در (۴) هم که «امل» مفهوماً بر عمل ارجح است.

۷. گزینه ۳ درست است.

غزل اجتماعی تغزلواره‌هاش هم باید در خدمت محتوای انتقادی - سیاسی‌اش باشد. (فارسی ۳: صفحه ۲۹)

۸. گزینه ۴ درست است.

در عبارت البته تضاد مشهود است، اما قرار نیست هر تضادی بدل به متناقض‌نما شود! در (۱) به قرینه روده‌بر [کردگی] «تماشاخانه» مجاز است از تماشاچیان. در (۲) نرمی صدا حس آمیزی است. در (۳) هم قید «به بلندی» کار وجه شبه می‌کند و میان «تاریک» و «روشن» هم که تضاد هست. حالا شما خواستید - مثل ما که گرفتیم - آن «یقیناً صد سال دیگر» را هم اغراق بگیرید!

۹. گزینه ۳ درست است.

تضادها: در (۱): [اجدا از «این» و «آن»] روان شدن و فرود آمدن (= منزل کردن)؛ در (۲): دست کم، «فرو شدن» و «بر آمدن»؛ در (۳): رزم و بزم، و جنگ و صلح؛ در (۴): «خام» و سوخته. اما آنچه در (۳) هست استعاره نیست؛ بلکه چهار ساختار یکسان اسنادی‌اند که همگی تشبیه می‌آفرینند. (۱) استعاره مصرحه دارد. (۲) تشخیص. (۳) در «شعله عشق» اضافه استعاری دارد [برای آن که آتش عشق اضافه تشبیهی است!؛ «خار و خس» هم می‌تواند استعاره مصرحه از فرومایه مردم باشد.

۱۰. گزینه ۲ درست است.

(۱) و (۲) و (۴) قطعاً تلمیح دارند. اما در هیچ گزینه‌ای جز (۲) تضاد نیست! یاد بگیرید «صورت» (ظاهر) و «معنی» (باطن) همیشه متضادند. پس جواب معلوم شد. اما به این‌ها هم نگاهی بیندازید: تشبیه‌های مهم، به ترتیب عبارتند از «دریای شفاعت» و «گیسو»ی [خمیده] چون «ح» (حاء) و دهان [تنگ] چون [حلقه] «م» (میم). در «خطا» هم مثل «صورت» ابهام تناسب هست؛ لذتش البته در این است که دلیل‌ها را خودتان کشف کنید!

۱۱. گزینه ۳ درست است.

به اعتبار فرهاد، تلمیح در ب) مشهود است. احسن تعلیل ادات دارد: «از» = به خاطر؛ ولی از ما به شما نصیحت که فقط یک وقت اگر - خدای ناکرده - واقعاً از یافتن آرایه‌های تمیز ناامید شدید، سراغ این آرایه بروید! د) تضاد ندارد. تضاد «امروز» و «فردا» یا داد و ستد را در ج)، به سادگی، و - کمی دیرپای البته - تضاد «بی‌تاب» [بی] و «قرار» را در الف) ببینید. اما نکته سؤال در مجاز است: فقط در الف) می‌توان مجاز یافت: «کشوری» [مجاز از اهلش]. حالا با خیال راحت‌تر برگردید و ابهام تناسب را در د) بیابید: «شانه»؛ که در بیت مطلقاً ابزار مرتب کردن زلف است، نه به معنی کتف.

۱۲. گزینه ۱ درست است.

قبلاً هم بارها فعل صرف‌شده از بودن در غیر کاربرد اسنادی را آورده بودیم؛ ذیل این ساختار:
چیزی (← نهاد) کسی (← متمم) را بودن (= وجود داشتن). تکلیف (۲) و (۳) معلوم است؛ در (۴) هم چون کردن = گرداندن، پس «پیدا» مسند است.

۱۳. گزینه ۲ درست است.

با نهاد شروع کنید؛ در (۱) «ابهام» نهاد است، چون «نیست» اسنادی نیست؛ در (۲) «جنس». بعد به واسطه فعل ببینید مفعول دارید یا خیر؛ ماندن در (۲) مفعول‌پذیر نیست. اما دانستن در (۴) مفعول می‌خواهد. بنابراین «هیچ» نمی‌تواند قید باشد وقتی فعل می‌تواند به آن نقش مفعول ببخشد. بعد بروید سراغ متمم؛ می‌دانید که «را» می‌تواند در نحو تاریخی کار حرف اضافه را انجام دهد. در (۱) وقتی معلوم می‌شود هیچ یک از فعل‌ها مفعول نمی‌خواهد، باید به متمم یا مضاف‌الیه بودن کلمه قبل از «را» فکر کرد: اینجا «وی» متمم است برای ح.ا. «را» (= برای). حالا نوبت مسند است. در (۴) دانستن یعنی انگاشتن؛ مسند می‌خواهد و «مضرت» [از سفر کردن بر متابعت نفس] مسندش. و اما (۳): جای مضاف و مضاف‌الیه را عوض کنید، درست می‌شود؛ اساساً کار فک اضافه وارونه‌نمایی ارکان ترکیب اضافی است.

۱۴. گزینه ۲ درست است.

گزینه	مصدر	گذر مصدر	ضمیر متصل	نقش ضمیر متصل
(۱)	گشتن	گذرا به مفعول	- ت	مفعول
	دادن	گذرا به مفعول و متمم	- ت	متمم
(۲)	خواندن	گذرا به مفعول	- م	مفعول

	جُستن	گذرا به مفعول	- ت	مفعول
(۳)	[بودن]	ناگذر	- ت	مضاف‌الیه [برای «لب»]
	بخشیدن	گذرا به مفعول و متمم	- م	متمم
(۴)	داشتن	گذرا به مفعول	- ش	مضاف‌الیه [برای «خبر» (مفعول داشتن)]
	دیدن	گذرا به مفعول	- ش	مفعول

۱۵. گزینه ۴ درست است.

فارغ از این که (۴) فقط یک وابسته پیشین دارد: «آقا» در گروه اسمی «آقا شیخ»، حواستان باشد در دستور فارسی معیار دو نوع وابسته پیشین نقش صفت ندارند: شاخص و ممیز. (فارسی ۲: صفحه ۷۹)

۱۶. گزینه ۲ درست است.

در شرح آزمون سال دهم [در همین مرحله]، به تفصیل درباره حذف نهاد به قرینه شناسه و طبعاً لفظی بودن آن گفته‌ایم. در هر دو جمله (۱)، جمله دوم (۲)، و هر دو جمله (۳) از همین نوع حذف می‌شود دید. در (۴) هیچ نوع حذف - لفظی یا معنوی - نمی‌توان یافت. برگردید به (۲): فعل جمله دوم، به قرینه «می‌گذرد» در اولی حذف شده. پس در (۲) شد دو نوع: اولی: حذف نهاد؛ دومی: حذف فعل. [در (۴) «این کتاب خداوند» بدل است برای «پیشانی بلند تو». (فارسی ۳: صفحات ۱۵ و ۱۶)]

۱۷. گزینه ۳ درست است.

استفهام انکاری (۲) را می‌توان ملاک کار گرفت تا به مفهوم «وصف‌ناپذیری» رسید؛ بعد فعل نفی («نمی‌تواند داشت») را در (۴) ببینید. به بی‌وزنی افتادن شعر در (۱) را می‌توان معادل تنگ‌مایگی سخن در (۲) گرفت. اما در (۳) مدح به واسطه تشبیهی توصیف شده است. (فارسی ۱: صفحات ۶۲ تا ۶۵)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

در (۱) و (۲) و (۴) «می» مایه از خودبی‌خودی است و هر سه به این اعتبار می‌گویند: «آن را که خبر شد خبری باز نیامد». (فارسی ۳: صفحه ۱۴)

۱۹. گزینه ۲ درست است.

عجالتاً این را داشته باشید که درک درست از اسلوب معادله در کار مفهوم‌یابی دست‌گیر ماست. به دلایل ساختاری خیلی واضح (۱) و (۳) و (۴) نمی‌توانند اسلوب داشته باشند.

۲۰. گزینه ۴ درست است.

در (۴) می‌گوید طرف هر جا که نفعش در میان نباشد وانمود می‌کند جبرگراست. (فارسی ۳: صفحه ۳۶)

۲۱. گزینه ۱ درست است.

(۱) طرحواره‌ای است که برآمدگی [دماوند] از سطح [زمین] را نشان می‌دهد. (۲) را ملاک فهم (۴) و (۳) بگیرید. توجه به معنی بنیادین افسردگی (انجماد) هم در فهم (۳)، به جای خود، مهم است. (فارسی ۳: صفحات ۳۴ و ۳۵)

۲۲. گزینه ۳ درست است.

حوزه مفهومی در (۳) اساساً متفاوت است و به مفهوم بنیادین جبر متعلق است. (۱) و (۴) عملاً یک حرف می‌زنند. (۲) از بریدن از همه به خاطر تعلق به معشوق می‌گوید. خلاصه در سه تایی اخیر «تعلق» با قوت تمام مشهود است.

۲۳. گزینه ۳ درست است.

نکته در «تحمّل» [ظلم] (= مدارا با دشمن) است که (۳) بر آن تأکید نهاده است؛ اگر نه که در هر چهار تا، بیش و کم، مفهوم مدارا قابل بازیابی است. (فارسی ۱: صفحه ۶۹)

۲۴. گزینه ۱ درست است.

در بیت سؤال «باد» و «چراغدان»، به ترتیب، استعاره‌اند از مرگ (اجل) و زندگی. (۴) به تصریح، و (۲) و (۳) در لفافه دروگری

اشاره به همین مفهوم دارند. اما در (۱) کشتن کنایتی است از بی تاب‌شدگی از غمزه معشوق؛ به قول حافظ: «چشمت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی». (فارسی ۱: صفحه ۶۹)

۲۵. گزینه ۴ درست است.

به این که در متن سؤال که می‌نویسد، و اشاره به کدام حکمت را در جواب از جانب که می‌یابد توجه کنید تا انطباق کامل حاصل آید. بدین ترتیب، در متن و (۴) خلیفه / سلطان از «عامل» می‌خواهد عادل باشد و ظلم نکند. (۱) حکمی کلی است و مصداقش نامعلوم. (۳) نیز هم. در (۲) سلطان وقت طرف عتاب ناصح است، نه آن که خود نصیحت‌گوی زیردستش باشد. (فارسی ۱: صفحه ۶۸)

عربی، زبان قرآن

۲۶. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) نفسی - یک نفس

(۳) فرمان‌دهنده - رحم نکند

(۴) پروردگار - رحم نکند

۲۷. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) نازل کردم - خارج کردم (۲) آب - میوه‌ها را (۳) نازل می‌کنم - میوه‌ها را

۲۸. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) هر کس - شخصی - بمیرد

(۲) هر کس - دانش سودمند

(۳) دانش سودمند

۲۹. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) بیماری - یک انسان

(۲) انسان - ندارد

(۳) دارو - عقلی

۳۰. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) کشاورز - تنه‌هایش

(۲) در روستای ما - درختی

(۳) کشاورز - تنه‌هایش

۳۱. گزینه ۳ درست است.

(۱) خواندم - گسترده - «معاً» ترجمه نشد.

(۲) خوانده بودم - زندگی می‌کردند - «کلّ» ترجمه نشد.

(۴) کتاب‌های - «کلّ» ترجمه نشد.

۳۲. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) با ارزش ← با ارزشی

(۲) «مِنْ» در ترجمه لحاظ نشده - «بیشتر» تفاوت ساختاری دارد.

(۴) بازار تبریز مشهور ← بازار مشهور تبریز است ← به شمار می‌رود.

۳۳. گزینه ۲ درست است.

- جهت‌های مختلف ← جهت‌های مختلفی - حرکت کردن ← حرکت دادن - می‌چرخد ← می‌چرخاند.

۳۴. گزینه ۲ درست است.

(۱) مُلِيَّ

(۳) لِأَنَّهَا - بِغُدَّةٍ

(۴) قَطَّ - سَائِلَةٌ

۳۵. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۲) «قَدْ» زائد است - الْحَيَوَانَات

(۳) يَمْتَلِكُ . خَطَرٍ - قَدْ حَذَّرَ

(۴) «ها» در «بها»

۳۶. گزینه ۱ درست است.

(۱) إِنْ ← أَنْ . تَنْسَاقُ ← تَنْسَاقُ

۳۷. گزینه ۲ درست است.

(۲) نَقَاعِدَ ← نَقَاعِدَ . لِأَنَّهُ ← لِأَنَّهُ

۳۸. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) جار و مجرور (۲) مضافه «بحبل» (۴) مِنْ بَابِ «تَفْعِيل»

۳۹. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) اسم فاعل (۲) مجرور بحرف جر (۳) مفعول به و منصوب

۴۰. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) لِلغَائِبَةِ ← لِلْمَخَاطِبِ / فَعْلٌ و فَاعِلُهُ «صوت» ← فَعْلٌ و فَاعِلُهُ «أَنْتَ» (۲) مَوْثِقٌ ← مَذْكُرٌ / فَاعِلٌ ← مَفْعُولٌ

به

۴۱. گزینه ۲ درست است.

(۱) هیچ دینی جز ادیان ابراهیمی نیست!

(۲) شعار اسلام حاوی برائت از شرک و اقرار به توحید (یکتاپرستی) است!

(۳) دعوت پیامبران و فرستاده‌شدگان، متعدد(فراوان) است و ریشه‌های مختلفی دارد!

(۴) ادیان ابراهیمی همان ادیان غیر آسمانی هستند!

با توجه به متن گزینه ۲ صحیح است.

۴۲. گزینه ۴ درست است.

(۱) جنگ‌های صلیبی نتیجه اختلاف میان مسیحیان و مسلمانان است!

- (۲) چاره‌ای جز وجود اختلافات میان ادیان نیست، ولی بین آنها کلمه واحد و مشترکی وجود دارد!
 (۳) چنگ زدن به ارزش‌های مشترک میان دین‌ها جلوی جنگ‌ها و درگیری را می‌گیرد!
 (۴) آسان گرفتن، برادری و آزادی، از اصل‌هایی هستند که دین‌ها در آنها با هم اختلاف دارند!
 با توجه به متن گزینه «۴» صحیح است.

۴۳. گزینه ۳ درست است.

- «نتیجه دین‌های الهی و دانشمندان پرداخته‌اند.»
 (۱) گفتگوی بین تمدن‌هاست - شعله‌ور شدن جنگ میان ملت‌ها
 (۲) رسالت (پیام) پیامبر (ص) است - به گفتگوی میان تمدن‌ها
 (۳) توحید و اسلام و برادری و آزادی است - به گفتگوی میان تمدن‌ها
 (۴) چنگ زدن به اصول اجتماعی است - به کشتن هزاران کودک و بی‌گناه

۴۴. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) الماضي - التَّارِیْخِیَّةُ
 (۲) الفارسیَّة - النَّائِیَّة - الإِسْلَامِیَّة
 (۳) المشفیق - الصَّالِحَة - حنُون
 (۴) الشَّمَالِیَّة

۴۵. گزینه ۳ درست است.

ضمیر «ی» در فعل امر مخاطب «شاهیدی» فاعل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- ۱ و ۲ «نا» مفعول به
 (۴) «ی» مفعول به

۴۶. گزینه ۴ درست است.

إِنَّ + نا ⇐ «إِنَّ» برای تأکید جمله بعد از خودش است.

۴۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) «لَعَلَّ» برای «امید» است. (۲) «لكن»: در اینجا بدون تشدید (حرف عطف) است.
 (۴) «لَأَنَّ» برای پاسخ سؤال (لماذا) می‌آید.

۴۸. گزینه ۲ درست است.

(۲) «هـ» در «لِأَنَّهُ» (زیرا مرجع ضمیر در جمله ذکر شده است).

۴۹. گزینه ۳ درست است.

- (۱) النَّافِیَّة ← النَّافِیَّة لِلْجِنْس (۲) النَّافِیَّة - النَّافِیَّة لِلْجِنْس ← النَّاهِیَّة - النَّافِیَّة لِلْجِنْس ← النَّافِیَّة
 - النَّافِیَّة لِلْجِنْس

۵۰. گزینه ۴ درست است.

دین و زندگی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

رابطه وجود ما با وجود خداوند مانند رابطه پرتوهای نور با منبع آن است یعنی تا حدودی شبیه رابطه جریان برق با مولد آن است. همان‌طور که اگر خورشید نورافشانی نکند دیگر اثری از پرتوهای آفتاب نیست، اگر خداوند هستی بخشی نکند، دیگر موجودی در جهان باقی نخواهد بود در گزینه ۳ و ۴ به مفهوم نور بودن خداوند اشاره شده است.
 (ص ۹ درس ۱ دوازدهم)

۵۲. گزینه ۳ درست است.

عقیده به توانایی پیامبر کرم و اولیای دین در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آنها و مستقل از خدا بدانیم، اما اگر این توانایی را صرفاً از خدا و انجام آن با درخواست اولیاء خداوند و به اذن خدا بدانیم عین توحید است، و با توجه به کلید واژه «ولیاء» در آیه شریفه، شرک در ولایت را می‌توان برداشت کرد. (ص ۲۲ و ۲۴ درس ۲ دوازدهم)

۵۳. گزینه ۲ درست است.

عشق به خدا چون اکسیری است که مرده را حیات می‌بخشد و زندگی حقیقی به وی عطا می‌کند، این همه تحول به این دلیل است که قلب انسان جایگاه خداست و جز با خدا آرام و قرار نمی‌یابد و امام صادق (ع) هم می‌فرماید: «قلب انسان حرم خداست؛ در حرم خدا غیر خدا را جا ندهید.» از همین رو، قرآن کریم یکی از ویژگی‌های مومنان را، دوستی و محبت شدید آنان نسبت به خدا می‌داند و می‌فرماید: «و من الناس من یتخذ...» (ص ۱۲۴ درس ۱۱ دهم)

۵۴. گزینه ۴ درست است.

بعد از مراقبت، نوبت محاسبه است تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد به دست آید... یادمان باشد که یک حسابرسی بزرگ در قیامت در پیش داریم و اگر خودمان در اینجا به حساب خود نرسیم در قیامت به طور جدی اعمال ما را محاسبه خواهند کرد. و امیرالمؤمنین (ع) درباره محاسبه و ارزیابی می‌فرماید: «زیرک‌ترین انسان کسی است که از خود و عمل خود برای بعد از مرگ حساب بکشد.» (ص ۱۰۵ و ۱۰۶ درس ۹ دهم)

۵۵. گزینه ۲ درست است.

عبارت قرآنی «الله خالق کل شیء...» مؤید توحید خالقیت است و عبارت قرآنی «ولله ما فی السماوات و ما فی الارض...» نشانگر توحید در مالکیت است، از آنجا که خداوند تنها خالق جهان است (علت) پس تنها مالک آن نیز هست (معلول) زیرا هر کس چیزی را پدید می‌آورد، مالک آن است. (ص ۱۹ درس ۲ دوازدهم)

۵۶. گزینه ۱ درست است.

انسانی که خداوند را به عنوان تنها خالق جهان پذیرفته است و ایمان دارد که او پروردگار هستی است، رفتاری متناسب با این اعتقاد خواهد داشت و جهت زندگی خود را خدا قرار خواهد داد و این موضوع در آیه شریفه «ان الله ربی و ربکم فاعبدوه هذا صراط مستقیم»، «همانا خداوند پروردگار من و پروردگار شماست پس او را بندگی کنید (که) این راه راست (و درست) است.» مذکور است. (ص ۳۱ و ۳۲ درس ۳ دوازدهم)

۵۷. گزینه ۴ درست است.

عرضه نابه‌جای زیبایی در جامعه، عفت و حیای زن را از بین می‌برد، وجود آن در زنان و دختران ارزش بیشتری دارد، چون خداوند زنان را بیش از مردان به نعمت زیبایی آراسته است. عرضه نابه‌جای زیبایی به جای گرمی بخشیدن به کانون خانواده باعث سستی بنیان خانواده می‌شود نه نابودی آن (البته این موضوع در کتاب درسی نیامده است). (ص ۱۵۲ درس ۱۳ انسانی دهم)

۵۸. گزینه ۳ درست است.

در بیت «بر آستان جانان گر سر توان نهادن...» سر بلند شدن انسان از موجودات آسمانی (ملائک)، نتیجه ایمان به خدا و سرسپردگی و اطاعت از خداوند ذکر شده است یعنی زندگی توحیدی (ص ۳۰ درس ۳ دوازدهم)

۵۹. گزینه ۲ درست است.

توکل جانشین تنبلی افراد نیست، بلکه کمک کننده و امیددهنده به کسی است که اهل همت، تعقل و پشتکار است لذا توکل در جایی درست است که فرد وظیفه اش را انجام می دهد یعنی فکر و اندیشه خود را به کار گیرد با دیگران مشورت کند، بهترین راه ممکن را انتخاب نماید و با عزم و اراده محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند، در این صورت است که می توان بر خدا توکل کرد.

(ص ۱۱۶ و ۱۱۸ درس ۱۰ دهم)

۶۰. گزینه ۴ درست است.

امام کاظم (ع) (موسی بن جعفر) در دعای روز ۲۷ ماه رجب می فرماید: «خدایا! می دانم که بهترین توشه ها مسافر کوی تو عزم و اراده ای است که با آن خواستار تو شده باشد.»

قرآن کریم در سوره فتح آیه ۱۰ می فرماید: «هر کس که نسبت به عهده ای که با خدا بسته وفا کند، به زودی پاداش عظیمی به او خواهد داد.»

(ص ۹۹ و ۱۰۴ درس ۹ دهم)

۶۱. گزینه ۱ درست است.

اگر نیت درست نباشد عمل را از بین می برد و پتک (چکش) (بطلان بر عمل انسان می زند مانند روزه گرفتن برای لاغر شدن، که نیت نادرست (فقدان حس فاعلی) عمل را از بین می برد ولی مثال پوشیدن لباس تمیز و زیبا برای حفظ احترام به خود نه در زمره ریا قرار می گیرد و نه اخلاص.

(ص ۴۵ درس ۴ دوازدهم)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

این شعر یادآور این موضوع است که توکل کننده ای که اهل معرفت است، می داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته هایش، از ابزار و اسباب بهره جوید؛ زیرا این ابزار اسباب براساس حکمت الهی قرار داده شده است و بی توجهی به آنها، بی توجهی به حکمت و علم الهی است.

(ص ۱۱۷ درس ۱۰ دهم)

۶۳. گزینه ۱ درست است.

نمی شود انسان از صمیم دل کسی را دوست داشته باشد اما از فرمانش سرپیچی کند، این سرپیچی نشانه عدم صداقت است.

امام صادق (ع) می فرماید: «ما احب الله من عصاه: کسی که از فرمان خدا سرپیچی می کند او را دوست ندارد.»

(ص ۱۲۵ و ۱۲۶ درس ۱۱ دهم)

۶۴. گزینه ۳ درست است.

سخن حضرت عیسی (ع) در مورد معجزه اش که به اذن خدا از گل پرنده ای می سازد و در آن می دمد تا زنده شود، با توجه به اذن داشتن از خدا، این کار، تحت تدبیر خداوند است و به فهم درست از توحید در ربوبیت کمک می کند.

(ص ۲۶ درس ۲ دوازدهم)

۶۵. گزینه ۴ درست است.

نظام خلقت مبتنی بر حق است؛ هر انسانی که در مسیر بندگی پیش رود، در پیشگاه خداوند منزلتی می یابد و قدرتی پیدا می کند که برتر از قدرتهای طبیعی است و این توانایی جزء قانونمندی الهی و زیبایی نظام هستی است. انسان با طی مراتب بندگی می تواند به اذن خداوند به چنین توانایی هایی در عالم هستی برسد.

(ص ۲۶ درس ۲ دوازدهم)

۶۶. گزینه ۲ درست است.

این بیت مؤید «نفوذناپذیری در برابر وسوسه های شیطان» از میوه ها و ثمرات درخت اخلاص است همان طور که زلیخا درباره حضرت یوسف (ع) در این باره گفته است: «و لقد راودته عن نفسه فاستعصم»: «من در پی کام جویی از او بودم و او خویشتن نگه داشت.»

(ص ۴۷ و ۴۸ درس ۴ دوازدهم)

۶۷. گزینه ۴ درست است.

برای قبول توحید در ربوبیت (وحدانیت در تدبیر امور هستی)، ضرورتی ندارد که هر گونه اثر را از اشیا و یا انسان‌ها سلب کنیم. (نادرستی گزینه‌های ۱ و ۲). می‌توان با قبول اثر مخلوقات، این اثر را از خداوند بدانیم، نه مستقل و بی‌نیاز از خداوند.

۶۸. گزینه ۳ درست است.

عبارت «وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ»: «او یکتای مقتدر است»، بدین معناست که خداوند از هیچ جهت محدود نیست و چنان بیکران است که جای خالی برای غیر باقی نگذاشته است تا آن غیر، خود را نشان دهد. (ص ۲۱ و ۲۳ درس ۲ دوازدهم)

۶۹. گزینه ۱ درست است.

حجاب و عفاف مانند هر عمل دیگری، هر چه کامل‌تر (اکمل) و دقیق‌تر انجام شود، نزد خدا با ارزش‌تر و آثار و ثمرات فردی و اجتماعی آن افزون‌تر است و فرد را به رشد و کمال معنوی بالاتری می‌رساند از این رو استفاده از چادر که شرایط لازم را به طور کامل دارد، سبب حفظ هر چه بیشتر کرامت و منزلت زن می‌گردد و توجه مردان نامحرم را به حداقل می‌رساند. (ص ۱۶۰ درس ۱۴ دهم)

۷۰. گزینه ۳ درست است.

قرآن کریم در آیه ۱۳۲ تا ۱۳۵ آل عمران می‌فرماید: «و شتاب کنید برای رسیدن به آمرزش پروردگارتان و بهشتی که وسعت آن آسمان و زمین است و برای متقین (پرهیزکاران) آماده شده است؛ همان‌ها که در زمان توانگری و تنگدستی انفاق می‌کنند و خشم خود را فرو می‌برند و از خطای مردم می‌گذرند...» (ص ۹۰ دهم)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

افزایش توجه به شخصیت و استعداد و کرامت ذاتی زن توسط حجاب ما را در پاسخ منفی به این سؤال که «آیا حجاب موجب سلب آزادی زنان می‌شود؟» یاری می‌کند. (ص ۱۶۱ درس ۱۴ دهم)

۷۲. گزینه ۱ درست است.

کسی که مال یتیمی را به ناحق تصاحب می‌کند، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن آتش است و این نوع تجسم خود عمل یا همان صورت حقیقی عمل است نه نتیجه طبیعی عمل این مثال را قرآن کریم به صورت آیه «ان الذین یأکلون اموال الیتامی»: «و کسانی که اموال یتیمان را از روی ظلم می‌خورند، جز این نیست که آتشی در شکم خود فرو می‌برند.» توصیف کرده است. در گزینه ۱ و ۲ گرچه عبارت «سیصلون سعیراً» در ادامه آیه آمده است ولی جنبه باطنی عمل، فرو بردن آتش در شکم می‌باشد. (ص ۹۲ دهم انسانی)

۷۳. گزینه ۳ درست است.

اگر نماز را کوچک شماریم و نسبت به آنچه در نماز می‌گوییم و انجام می‌دهیم درک صحیح داشته باشیم نه تنها از گناهان که حتی از برخی از مکروهات هم به تدریج دور خواهیم شد. امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند آیا نمازش پذیرفته شده یا نه باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی باز داشته است یا نه، به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه شود، این نماز قبول شده است: «ان الصلاة تنهی عن الفحشاء والمنکر...!» «نماز از کار زشت و ناپسند باز می‌دارد...» (ص ۱۳۶ و ۱۳۷ درس ۱۲ انسانی دهم)

۷۴. گزینه ۲ درست است.

عفاف حالتی در انسان است که به وسیله آن خود را در برابر تندروری و کندروی‌ها کنترل می‌کند تا بتواند در مسیر اعتدال و میانه‌روی پیش برود و از آن خارج نشود. شیوه رسول خدا (ص) و پیشوایان دیگر ما سبب شد که مسلمانان در اندک مدتی بر آراسته‌ترین و پاکیزه‌ترین ملت‌ها تبدیل شدند و الگو و سرمشق ملت‌های دیگر قرار گیرند. (ص ۱۵۰ و ۱۵۱ درس ۱۳ انسانی دهم)

۷۵. گزینه ۱ درست است.

کسی که غسل بر او واجب است، اگر عمداً تا اذان صبح غسل نکند یا اگر وظیفه‌اش تیمم است عمداً تیمم نکند، نمی‌تواند روزه بگیرد.

و اگر کسی عمداً روزه ماه مبارک رمضان را نگیرد کفاره اختیاری دارد یعنی باید برای هر روز دو ماه روزه بگیرد یا به شصت فقیر طعام بدهد.

(ص ۱۴۳ درس ۱۲ دهم انسانی)

معارف و اقلیت‌های دینی

۵۱. گزینه ۱ درست است.

از نظر ساختمان و ترکیب مادی آن می‌پردازد.

۵۲. گزینه ۳ درست است.

سوزن‌های بسیار ظریفی را در میان الیاف سه سلول عصبی پروانه فرو می‌برند.

۵۳. گزینه ۲ درست است.

زندگی خفاش‌ها نمونه دیگری از شگفتی‌های طبیعت است که با گوش خود می‌بینند.

۵۴. گزینه ۴ درست است.

دانش و علم بشری تنها برخی از آنها را کشف و آشکار می‌کند.

۵۵. گزینه ۲ درست است.

حسابگری می‌باشد.

۵۶. گزینه ۱ درست است.

بسیار عمیق‌تر و پیچیده‌تر از نظمی است که در مصنوعات بشری است.

۵۷. گزینه ۴ درست است.

منجر به اثبات سازنده هستی شد.

۵۸. گزینه ۳ درست است.

جدا از نظم و تدبیر مربوطه نیست.

۵۹. گزینه ۲ درست است.

از آن به عنوان برهان فطرت یاد می‌شود.

۶۰. گزینه ۴ درست است.

علم از خواسته‌های نامحدود و زیبایی مادی از خواسته‌های محدود است.

۶۱. گزینه ۱ درست است.

با گذشت زمان از صحنه روزگار خارج می‌شد.

۶۲. گزینه ۲ درست است.

در شناخت عقلی و فکری محدود نمی‌گردد.

۶۳. گزینه ۱ درست است.

جهان بینی آن مادی و الحادی است.

۶۴. گزینه ۳ درست است.

به عالم الهی دارد.

۶۵. گزینه ۴ درست است.

بازگشت به خویشتن است.

۶۶. گزینه ۲ درست است.
در بعد طبیعی خود یا سایر موجودات زنده شریک است.
۶۷. گزینه ۴ درست است.
براساس اختیار در انسان می باشد.
۶۸. گزینه ۳ درست است.
بعد الهی و برای تعالی وجود خود تلاش کرده اند.
۶۹. گزینه ۱ درست است.
پست ترین مرحله انحطاط در بین موجودات مربوط به انسان است و به دلیل وجود اختیار در اوست.
۷۰. گزینه ۳ درست است.
اختیار، قادر به ساختن شخصیت خود می باشد.
۷۱. گزینه ۲ درست است.
آگاهی و معرفت باعث آزادی انسان از جبر اجتماعی می شود.
۷۲. گزینه ۱ درست است.
به علت برخورداری از موهبت هدایت
۷۳. گزینه ۳ درست است.
ایدئولوژی در ساختن شرایط اقتصادی و اجتماعی نقش دارد.
۷۴. گزینه ۲ درست است.
رهایی انسان از سیطره جبر درونی و بیرونی است.
۷۵. گزینه ۱ درست است.
در مکتب مادی رفتار و افکار آدمی تحت تأثیر عامل و انگیزه اقتصادی قرار دارد.

انگلیسی

Part A: Grammar and Vocabulary

۷۶. گزینه ۲ درست است.
معنی جمله: «تماشاگران تلویزیون گاهی شگفت زده می شوند از فهمیدن این که برنامه های تاریخ طبیعی اغلب بسیار محبوب تر از سریال های تلویزیونی یا فیلم ها هستند. یکی از مشهورترین مجریان دیوید آتنبرو است.»
- توضیح: با توجه به مفهوم مقایسه یک مجری با تمام مجریان، از صفت عالی استفاده می کنیم.
۷۷. گزینه ۴ درست است.
معنی جمله: «ما جذب قیمت های پایین روی مجموعه کت های تابستانی در ویتترین یک مغازه شدیم.»
- توضیح: فعل "attract" متعدی است و چون مفعول بعد از آن به کار نرفته است، وجه جمله مجهول است. ضمناً برای نشان دادن عامل انجام فعل، از "by" در جمله مجهول استفاده می کنیم.
۷۸. گزینه ۳ درست است.
معنی جمله: «چه هوای خوبی! امروز حسابی آفتابی بوده است، مگر نه؟»
- توضیح: توجه کنید که "it's been = it has been". بنابراین در دنباله سؤالی از "hasn't" استفاده می کنیم.
۷۹. گزینه ۱ درست است.
معنی جمله: «درمان آموزش بد معلم های خوب هستند، و معلم خوب هزینه دارد. بنابراین باید برای آن بودجه تعیین کنیم.»
- توضیح: حرف ربط "and" دو عمل مشابه یا متوالی را به هم ربط می دهد.

۸۰. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «نیل آرمسترانگ همیشه به عنوان اولین فردی که روی ماه قدم نهاد در **خاطره‌ها خواهند ماند**، هر چند فضانوردان دیگری بعدها همین کار را کردند.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) توسعه دادن (۲) فشار دادن (۳) دفاع کردن (۴) به خاطر آوردن، در یاد ماندن

۸۱. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «ما برخی از روشن‌ترین ستاره‌ها را به اسم می‌شناسیم اما تعداد **بی‌شمار** دیگری ستاره وجود دارند که ما برایشان هیچ اسمی نداریم.»

(۱) مخصوص، مشخص (۲) ممکن (۳) بی‌شمار (۴) اخلاقی

۸۲. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «هَلَن کَلَر به خاطر موفقیت قابل توجه‌اش به رغم نابینا بودن برای افراد زیادی با معلولیت‌های فیزیکی شدید **الهام‌بخش** بوده است.»

(۱) توجه (۲) الهام‌بخش، الهام (۳) میراث (۴) دکوراسیون، تزئینات

۸۳. گزینه ۲ درست است.

معنی جمله: «سری فیلم‌های جنگ ستارگان به خاطر **خلاق بودن** دربارهٔ شخصیت‌های غیرانسانی‌ای که در کهکشان‌های دوردست زندگی می‌کنند مورد توجه هستند.»

(۱) عادی (۲) خلاق، مبتکر (۳) رایج (۴) سزاوار، شایسته

۸۴. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «اصطلاحات و عبارات ضرب‌المثلی برای گویشوران غیربومی دشوار هستند چون برخی کلمات در برخی توالی‌ها همیشه با هم می‌آیند و اگر این توالی فرق بکند به نظر اشتباه می‌آیند.»
معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) با هم آمدن (۲) رفتن (۳) کنار آمدن، ساختن (۴) گشتن

۸۵. گزینه ۱ درست است.

معنی جمله: «جورج واشنگتن به خاطر رهبری‌اش به درستی «پدر کشور» نامیده می‌شود.»
(۱) به درستی (۲) ناگهان (۳) به طور شگفت‌آور (۴) به شکلی معنادار

۸۶. گزینه ۴ درست است.

معنی جمله: «**بالاخره** در یک امتحان ریاضی نمرهٔ الف گرفتم. آن همه درس خواندن واقعاً کمک کرد.»
(۱) حداکثر (۲) در بدترین حالت، حداقل (۳) در بهترین حالت (۴) بالاخره، سرانجام

۸۷. گزینه ۳ درست است.

معنی جمله: «جان می‌دانست این که این پرسش از بچه‌هایش که آیا دوست دارند بروند سینما همیشه جواب مثبت می‌گیرد.»

معنی گزینه‌ها در حالت مصدری:

(۱) تکرار کردن (۲) تأمین کردن (۳) بیرون کشیدن، (جواب) گرفتن (۴) حل کردن

Part B: Cloze Test

۸۸. گزینه ۱ درست است.

(۱) حس (۲) احساس (۳) فاکتور، عامل (۴) توجه، اعلان

۸۹. گزینه ۲ درست است.

(۱) کم کردن، پایین بردن (۲) باعث شدن (۳) گزارش دادن (۴) ثبت کردن

۹۰. گزینه ۳ درست است.

(۱) دیگر (۲) همین طور (۳) هر چند (۴) همچنین

۹۱. گزینه ۳ درست است.

توضیح: به دلیل وجود "and" ساختار قبل و بعد از آن یکسان خواهد بود. به عبارت دیگر، بعد از این حرف ربط همپایه ساز نیز از اسم مصدر استفاده می‌کنیم.

۹۲. گزینه ۴ درست است.

توضیح: در ابتدای جمله، نیاز به قید داریم. ضمناً شکل صحیح گزینه ۳ به صورت "in addition" است.

Part C: Reading Comprehension

متن شماره ۱:

۹۳. گزینه ۴ درست است.

کدام یک از موارد زیر بهترین عنوان برای این متن است؟

(۴) ستاره‌های همواره در حال حرکت

۹۴. گزینه ۴ درست است.

این متن اشاره می‌کند که در دویست سال (آینده) ستاره برنارد می‌تواند طی کند.

(۴) مسافتی به نظر برابر با قطر ماه را

۹۵. گزینه ۴ درست است.

این متن به صورت ضمنی بیان می‌کند که از کره زمین، به نظر می‌آید که سیارات

(۴) به شکل قابل توجهی سریع‌تر از ستارگان در آسمان سفر می‌کنند

۹۶. گزینه ۱ درست است.

بند بعدی این متن به احتمال زیاد درباره بحث می‌کند.

(۱) حرکت سیارات

متن شماره ۲:

۹۷. گزینه ۲ درست است.

طبق متن، کدام جمله صحیح است؟

(۲) متوسط آمریکایی‌ها احتمالاً فکر می‌کنند که لینکلن نطق گتیسبورگ را در قطار نوشته است.

۹۸. گزینه ۳ درست است.

نطق گتیسبورگ

(۳) بیش از دو دقیقه طول کشید

۹۹. گزینه ۲ درست است.

واژه "score" در خط آغازین نطق گتیسبورگ به چه معناست؟

(۲) بیست

۱۰۰. گزینه ۴ درست است.

کدام یک از موارد زیر می‌تواند عنوان مناسبی برای این متن باشد؟

(۴) سخنرانی مشهور لینکلن

ریاضی

۱۰۱. گزینه ۱ درست است.

هر گاه مؤلفه اول برابر باشد، آنگاه مؤلفه دوم نیز برابر است.

$$\begin{cases} (2, x+y), (2, -7), 2=2 \Rightarrow x+y=-7 \\ (3, 5), (3, x-y), 3=3 \Rightarrow x-y=5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} 2x=-2 \Rightarrow x=-1 \\ \Rightarrow y=-6 \Rightarrow x^3+3xy^2=-109 \end{cases}$$

۱۰۲. گزینه ۳ درست است.

با توجه به اینکه مؤلفه‌های اول تابع، ۳ عضو مشخص مثلاً $A = \{a_1, a_2, a_3\}$ دارد $f = \{(a_1, \square), (a_2, \square), (a_3, \square)\}$ فرم کلی تابع و سرلانه می‌توانند از دو عضو B باشند و چون تکراری نیز می‌تواند باشد تعداد حالت برابر است با:

$$2 \times 2 \times 2 = 2^3 = 8$$

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

$$f(x) = ax + b \Rightarrow \begin{cases} \xrightarrow{(-1, 4)} 4 = -a + b \\ \xrightarrow{(1, -2)} -2 = a + b \end{cases} \Rightarrow 2b = 2 \Rightarrow b = 1 \Rightarrow a = -3 \Rightarrow f(3) = -3(3) + 1 = -8$$

۱۰۴. گزینه ۴ درست است.

$$\begin{aligned} f(4) &= \sqrt{4a+b} - 1 = 3 \\ f(0) &= \sqrt{0+b} - 1 = 1 \Rightarrow \sqrt{b} = 2 \Rightarrow b = 4 \\ \Rightarrow \sqrt{4a+4} - 1 = 3 &\Rightarrow \sqrt{4a+4} = 4 \Rightarrow 4a+4 = 16 \Rightarrow a = 3 \Rightarrow a+b = 7 \end{aligned}$$

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

تنها نمودار ۳ خطوط قائم را حداکثر در یک نقطه قطع می‌کند و گزینه‌های دیگر حداقل یک خط قائم را در ۲ نقطه یا بیشتر قطع می‌کنند.

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

درآمد کارخانه $R(x) = p \times x = 100x$ و هزینه $C(x) = 14000 + 80x$ ، پس سود $R(x) - C(x) = 20x - 14000$ و سوددهی از جایی آغاز می‌شود که سود برابر صفر شود.

$$20x - 14000 = 0 \Rightarrow x = \frac{14000}{20} = 700 \Rightarrow C(x) = 14000 + 80(700) = 70000$$

۱۰۷. گزینه ۲ درست است.

اگر X_s تعداد کالا و p_s قیمت آن برای درآمد حداکثری باشد، داریم:

$$R(x) = p \times x = (36 - \frac{x}{2})x = -\frac{1}{2}x^2 + 36x \Rightarrow x_s = -\frac{b}{2a} = 36 \Rightarrow p = 36 - \frac{36}{2} = 18$$

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

یعنی از ۴ عضو زیرمجموعه a انتخاب شده، پس می‌بایست تعداد حالت انتخاب ۳ عضو از بین $\{c, d, e, f, g\}$ انتخاب کنیم.

$$\binom{7-7-1}{4-1} = \binom{5}{3} = \frac{5 \times 4}{2} = 10$$

۱۰۹. گزینه ۴ درست است.

تعداد حالت ۲ انتخاب از یک خط و یک انتخاب از بقیه خط‌ها را با تعداد حالت ۱ انتخاب از هر خط جمع می‌کنیم.

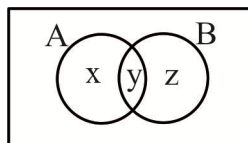
$$\binom{2}{2}\binom{7}{1} + \binom{3}{2}\binom{6}{1} + \binom{4}{2}\binom{5}{1} + \binom{2}{1}\binom{3}{1}\binom{4}{1} = 1 \times 7 + 3 \times 6 + 6 \times 5 + 2 \times 3 \times 4 = 79$$

۱۱۰. گزینه ۳ درست است.

مضارب ۳ در پرتاب تاس ۶ و ۳ برای هر کدام $2^3 = 8$ حالت پرتاب ۳ سکه پس طبق اصل ضرب $2 \times 8 = 16$ و در غیر این صورت ۴ حالت ۱، ۲، ۴ و ۵ هر کدام $2 \times 6 = 12$ حالت پرتاب سکه و تاس، طبق اصل ضرب $4 \times 12 = 48$ و طبق اصل جمع $16 + 48 = 64$ حالت می‌شود.

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

تعداد هر یک از ناحیه‌ها را به وسیله Z و y و x نشان داده‌ایم. اگر A و B پیشامد ثبت نام در کلاس شنا و دوومیدانی باشد، داریم:

$$\begin{cases} x + y = 20 \\ y + z = 12 \end{cases} \Rightarrow x + 2y + z = 20 + 12 = 32$$

از طرفی پیشامد ثبت نام حداقل یکی از دو کلاس برابر $A \cup B$ است.

$$x + y + z = 26$$

و پیشامد ثبت نام دقیقاً در یک کلاس دارای $X + Z$ عضو است.

$$\Rightarrow y = 32 - 26 = 6 \Rightarrow x + 6 + z = 26 \Rightarrow x + z = 20$$

۱۱۲. گزینه ۱ درست است.

$$P(A) = \frac{\text{نفر چهارم} \times \text{نفر سوم} \times \text{نفر دوم} \times \text{نفر اول}}{12 \times 12 \times 12 \times 12} = \frac{9 \times 10 \times 11 \times 12}{12^4} = \frac{55}{96}$$

۱۱۳. گزینه ۱ درست است.

پیشامد مورد نظر این است که ۲ مهره مشکی و ۲ مهره غیر مشکی یا ۳ مهره مشکی و ۱ مهره غیر مشکی باشد.

$$P = \frac{\binom{3}{2} \binom{9}{2} + \binom{3}{3} \binom{9}{1}}{\binom{12}{4}} = \frac{3 \times \frac{9 \times 8}{2} + 1 \times 9}{\frac{12 \times 11 \times 10 \times 9}{4 \times 3 \times 2 \times 1}} = \frac{13}{55}$$

۱۱۴. گزینه ۱ درست است.

فضای نمونه‌ای پرتاب ۲ تاس دارای ۳۶ حالت است. اگر A و B به ترتیب پیشامد مجموع ۷ و ۱۱ باشد، داریم:

$$A = \{(1,6), (2,5), (3,4), (4,3), (5,2), (6,1)\} \Rightarrow P(A) = \frac{6}{36}$$

$$B = \{(4,6), (5,5), (6,4)\} \Rightarrow P(B) = \frac{3}{36} \Rightarrow P(A) = 2 \times P(B)$$

۱۱۵. گزینه ۴ درست است.

در فضای نمونه‌ای فرزندان این خانواده $2^3 - 1 = 7$ حالت وجود دارد چون حالت هر ۳ دختر وجود ندارد و پیشامد تصادفی برابر است با:

$$P(A) = \{(پ, د, د), (د, پ, د), (د, د, پ)\} \Rightarrow P(A) = \frac{3}{7}$$

اقتصاد

۱۱۶. گزینه ۳ درست است.

الف) وقتی از انسان نام می‌بریم، فقط به فرد توجه نداریم؛ بلکه علاوه بر تک تک افراد، همه هویت‌های جمعی هر انسان مثل خانواده، گروه، اجتماع، جامعه، ملت و امت نیز مدنظر است.

ب) خداوند منابع، امکانات و ثروت‌های طبیعی و انسانی را به امانت در اختیار جانشین خود قرار داده است تا با رفع نیازهای خود و هموعانش، مأموریتی را که دارد به جا آورد.

ج) اگر انسان در رفع نیازهای طبیعی خود، مراتب نیازها را به خوبی طی نکند و در یک مرتبه متوقف بماند به خلق نیازهای کاذب برای خود اقدام می‌کند تا حس کمال‌جویی خود را سیراب کند. پیگیری نیازهای کاذب و یا زیاده‌روی در رفع نیازهای مادی، موجب توقف و یا انحطاط انسان می‌شود.

۱۱۷. گزینه ۴ درست است.

قانون حیات انسانی این است که هر انتخابی مستلزم از دست دادن انتخاب یا انتخاب‌های دیگری است؛ به عبارت دیگر افراد و جوامع با هر انتخابی، «بده - بستان» می‌کنند؛ چیزی را انتخاب می‌کنند و چیزهایی را از دست می‌دهند. همیشه با انتخاب اینکه زمین، زمان، پول و سایر امکانات خود را صرف چه چیزی کنند، یک فرصت انتخاب به دست می‌آورند و ده‌ها انتخاب ممکن دیگر خود را از دست می‌دهند.

۱۱۸. گزینه ۱ درست است.

پیامبران الهی مبارزه با ظالمان، استثمارگران و سوء استفاده‌کنندگان از انسان را که در عرصه اقتصادی بیشتر مشاهده می‌شود در سرفروغ برنامه‌های خود داشتند و تلاش برای رفع محرومیت‌ها، برخورداری از فرصت‌ها، و حفظ کرامت انسانی را وظیفه خود می‌دانستند.

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

انگیزه بسیاری از تولیدکنندگان کالاها و خدمات، برطرف کردن نیازهای خود و خانواده و تأمین منافع شخصی است. با رشد بیشتر عقلی، افراد به منافع ملی و اجتماعی نیز می‌اندیشند و اهداف والاتری را نیز دنبال می‌کنند. بنابراین انگیزه بیشتر انسان‌ها در فعالیت‌های روزمره خود، کسب روزی حلال، خدمت به هموعان و آبادانی و موفقیت کشور است که «عبادت» تلقی می‌شود و ارزش بسیاری دارد؛ بدین ترتیب، راننده تاکسی در پایان یک روز تلاش می‌تواند با رضایت‌خاطر ناشی از یک روز خدمت به همشهریان و هموعان خود به خانه برود یا خواربار فروش از اینکه کالای مورد نیاز مردم را تهیه کرده و در اختیارشان قرار داده است، احساس رضایت خاطر خواهد کرد.

در نتیجه، مجموعه‌ای از انگیزه‌های شخصی و خانوادگی مثل کسب درآمد و انگیزه‌های انسانی و ملی در تداوم و توسعه تولید دخیل است. تولیدکنندگان و مؤسسات اقتصادی براساس انگیزه‌های خود به دو دسته عمده «انتفاعی» و «غیرانتفاعی» تقسیم می‌شوند.

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

$$\text{اجاره زمین} = \frac{130}{100} \times 1000000 = 1300000$$

$$\text{هزینه کارگر} + \text{اجاره زمین و لوازم} = \text{هزینه حسابداری}$$

هزینه فرصت تفاوت درآمد حاصل از پنبه که نکاشته و گندمی که کاشته می‌شود.

$$1000000 = 2400000 - 2000 \times 1250 = \text{هزینه فرصت}$$

$$2400000 = \text{هزینه حسابداری} + \text{هزینه فرصت} = \text{هزینه اقتصادی}$$

$$0 = \text{هزینه اقتصادی} - \text{درآمد} = \text{سود اقتصادی}$$

نه سود و نه زیان می‌برد.

۱۲۱. گزینه ۴ درست است.

بهره‌وری یعنی به دست آوردن بیشترین خروجی با کمترین ورودی. دو تولیدکننده که عوامل تولید یکسانی دارند، آنکه محصول بیشتری داشته باشد، بهره‌وری بیشتری داشته است.

۱۲۲. گزینه ۴ درست است.

مصرف‌کنندگان کالا می‌خرند، و به عبارت دیگر تقاضا می‌کنند. تصمیم آنها در مورد مصرف کالا از عواملی مانند قیمت کالا، درآمد، سلیقه خودشان، تبلیغات و قیمت سایر کالاها تأثیر می‌پذیرد. با فرض ثابت بودن همه این عوامل جز قیمت کالا، با افزایش قیمت یک کالا، میزان مصرف یا خرید آن از سوی مصرف‌کنندگان غالباً کاهش می‌یابد.

۱۲۳. گزینه ۱ درست است.

شیب منحنی تقاضا نشان‌دهنده میزان حساسیت مقدار تقاضای فرد نسبت به قیمت است. براساس شیب و همین درجه حساسیت، کالاها به دو دسته ضروری و تجملی تقسیم می‌شود. اگر شیب منحنی تقاضا زیاد باشد، یعنی عکس‌العمل مصرف‌کننده در برابر قیمت کم است که اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی تقاضا کم است که به آن، کالای ضروری می‌گوییم. کالای لوکس بر عکس این حالت است و نوع عرضه نشان‌دهنده لوکس بودن نیست.

با بررسی رفتار تولیدکنندگان به این واقعیت پی می‌بریم که با افزایش قیمت یک کالا میزان تولید و عرضه آن افزایش می‌یابد؛ زیرا افزایش قیمت به معنای کسب منفعت بیشتر است و این امر تولیدکنندگان را تشویق می‌کند که بر میزان فعالیت خویش بیفزایند. همچنین، سبب می‌شود که تولیدکنندگان جدید نیز وارد میدان شوند و با امید به کسب سود به فعالیت بپردازند. در نتیجه تولید و عرضه کالا افزایش می‌یابد.

۱۲۴. گزینه ۳ درست است.

شیب منحنی عرضه نشان‌دهنده درجه حساسیت تولیدکننده نسبت به قیمت است. اگر تولیدکننده‌ای به دلیل مدیریت قوی یا امکانات و تجهیزات خوب بتواند با افزایش قیمت، تولید خود را افزایش دهد، منحنی عرضه‌اش با شیب کمتر است و اصطلاحاً می‌گوییم کشش قیمتی عرضه بالا است.

۱۲۵. گزینه ۲ درست است.

قیمت و مقدار تعادلی از $D = S$ به دست می‌آید.

$$P = 0/002(-200P + 1300) + 3 = -00/4P + 5/6 \Rightarrow 1/4P = 5/6 \Rightarrow P = 4$$

$$\Rightarrow D = S = 500$$

$$P = 3/5 \Rightarrow D = 600, 3/5 = \frac{S}{500} + 3 \Rightarrow S = 250 \Rightarrow \text{مازاد تقاضا} = 350$$

$$P = 4/5 \Rightarrow D = 400, 4/5 = \frac{S}{500} = 3 \Rightarrow S = 450 \Rightarrow \text{مازاد عرضه} = 50$$

۱۲۶. گزینه ۲ درست است.

افزایش قیمت باعث می‌شود که از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرف‌کنندگان از مصرف خود بکاهند؛ پس در حالت کمبود، قیمت زیاد می‌شود. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله عرضه و تقاضا از بین برود و تعادل در بازار برقرار شود؛ این سطح قیمت همان قیمت تعادلی است.

۱۲۷. گزینه ۱ درست است.

در مباحث اقتصادی وقتی از بازار کالای خاصی سخن می‌گوییم، منظور ارتباط خریداران و فروشندگان آن کالا است و نه ضرورتاً، مکان خاصی که به اصطلاح «بازار» نامیده می‌شود.

۱۲۸. گزینه ۱ درست است.

در بازار هر محصول، گاه تعداد فروشندگان و خریداران به قدری زیاد است که حضور و رفتار هر یک از عرضه‌کنندگان و تقاضاکنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود و در عمل، هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل‌گیری قیمت تأثیرگذار و به عبارت دیگر «قیمت‌گذار» نیستند. در این صورت بازار را به اصطلاح «بازار رقابتی» می‌نامند.

تولیدکننده یا فروشنده منحصر به فرد را «انحصارگر در فروش» و خریدار یا تقاضاکننده منحصر به فرد را «انحصارگر در خرید» می‌نامیم. انحصارگر، «قیمت‌گذار» است.

۱۲۹. گزینه ۳ درست است.

گاه به دلایل طبیعی، اقتصادی، قانونی و یا حتی غیرقانونی، تعداد فروشنده یا خریدار به یک یا چند نفر محدود می‌شود. این وضعیت را «انحصار» می‌گوییم و تولیدکننده یا فروشنده منحصر به فرد را «انحصارگر در فروش» و خریدار یا تقاضاکننده منحصر به فرد را «انحصارگر در خرید» می‌نامیم.

۱۳۰. گزینه ۴ درست است.

انحصارگر غیر قانونی معمولاً با افزایش قیمت خود به مشتریان به رفاه جامعه ضرر می‌زند؛ بنابراین دولت باید مانع شکل‌گیری آن و تبانی برخی از تولیدکنندگان شود. اما انحصار طبیعی و قانونی مشروط به مواظبت و مقررات‌گذاری صحیح دولت می‌تواند برای مصرف‌کننده سودمند باشد.

علوم و فنون ادبی

۱۳۱. گزینه ۳ درست است.

خداوندنامه از «[فتحعلی‌خان] صبای کاشانی» است؛ حاجی بابا از «جیمز موریه» است [به ترجمه «میرزا حبیب اصفهانی»]؛ ایده‌آل از «میرزاده عشقی»؛ شمس و طغرا از «محمدباقر میرزا خسروی»؛ منشآت از «قائم‌مقام فراهانی». (علوم و فنون ۳: صفحات ۱۳، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۰)

۱۳۲. گزینه ۱ درست است.

این یکی رویدادی مربوط به دوره بازگشت ادبی است. (علوم و فنون ۳: صفحه ۱۲)

۱۳۳. گزینه ۴ درست است.

این سؤال آمد تا درس نخوانده‌ها (۱) را انتخاب کنند! (علوم و فنون ۳: صفحه ۱۸)

۱۳۴. گزینه ۱ درست است.

بار الف [یعنی اولی] را که درباره «ملک‌الشعرا بهار» است با تاریخ بیداری «ناظم‌الاسلام» سبک کنید؛ بار ب [دومی] را که درباره «ایرج میرزا» است با ایده‌آل و سه تابلوی «عشقی». بار ج [سومی] را که درباره «عشقی» است با آثار «صبا» و «نشاط». بار د [چهارمی] را هم که درباره «دهخدا» است، به ویژه چرند و پرند که در صور اسرافیل منتشر می‌شد، با نام روزنامه جناب «میرزا جهانگیرخان شیرازی» شهید [که مثل «اشرف‌الدین گیلانی» شهرت عام از روزنامه‌اش داشت]، و منشآت «قائم مقام». (صفحات ۱۴، ۱۶، ۱۷ و ۲۰).

۱۳۵. گزینه ۲ درست است.

«رویداد مهم دیگر این دوره، نشر و گسترش زبان فارسی در هندوستان و آسیای صغیر، یعنی در نواحی شرقی و غربی بیرون از ایران بود». (علوم و فنون ۱: صفحه ۵۴).

۱۳۶. گزینه ۴ درست است.

«سنایی» و «انوری» بودند که در غزل تحول ایجاد کردند، اما حالا ببینید جناب «ناصر خسرو» چگونه از امثال اینان تبری می‌جوید:

«جز سخن من ز دل عاقلان // مشکل و مبهم را نآرد زوال

خیره نکرده‌ست دلم را چنین // نی غم هجران و نه شوق وصال

نظم نگیرد به دلم در غزل // راه نگیرد به دلم در غزال

از چو منی صید نیابد هوا // زشت بود شیر شکار شگال

نیست هوا را به دلم در، مگر // نیست مرا نیز به گردش مجال»

(علوم و فنون ۱، صفحه ۵۴)

۱۳۷. گزینه ۱ درست است.

۱) مهمان را ← بر مهمان. [۲]: هر سه تا - ی استمراری ساز دارند، به قید «همیشه». [۳]: آمد ← شد. [۴]: «برزگر» ← برزگر؛ «دنیای» ← دنیایی. [رجوع کنید به علوم و فنون ۱: صفحات ۲۹، ۳۱]

۱۳۸. گزینه ۳ درست است.

ویژگی اصلی نثر موزون به کارگیری سجع است. [۳] سجع ندارد [۲] یک نمونه سالم از سجع پایانی بیش ندارد: «خواند» و «دان»؛ سجع درون ساختاریش: بزرگوار و نامدار؛ بیمارهاش: آفرید - گار و کرد - گار و آمرز - گار. [علوم و فنون ۱: صفحه ۵۶]

۱۳۹. گزینه ۳ درست است.

رودکی گوید: «خدای چشم بد از ملک تو بگرداناد!»؛ همه اسباب تضمین یک سره این جا جمع‌اند. [علوم و فنون ۳: صفحه ۳۳].

۱۴۰. گزینه ۲ درست است.

همچنان که در ج. این سؤال، باز هم با همین چهار آخشیجان، یعنی ارکان اربعه، گیرتان خواهیم انداخت! در آزمون‌های پیشین به تفصیل درباره تضاد میان چهار عنصر گفته‌ایم. در د) میان «زاهد» و «حافظ» مفهوماً تضاد نباشد، به رندی گوینده شک کنید! [علوم و فنون ۳: صفحه ۲۹ تا ۳۱]

۱۴۱. گزینه ۲ درست است.

۱) و ۳) و ۴)، به ترتیب، به وقعات و اساطیر و قصص باز می‌گردند: به شق القمر و افراسیاب و بیژن و منیژه و ابراهیم. اما ۲) روایتگر نیست و فقط اشارتی دارد به بخشی از یک آیه قرآن. [علوم و فنون ۳: صفحه ۳۱]

۱۴۲. گزینه ۳ درست است.

تلمیح‌ها، به ترتیب، به «آزر» [بت تراش، عموی «ابراهیم خلیل»] و «ماه نخشب» و [اذم حیات بخشی] «عیسی» و «عزیز مصر» (یوسف). در ۱) تضاد نیست. در ۲) و ۴) تشبیه نیست. اما در ۳): خود را به دعوی حیات بخشی به «عیسی» مانده می‌کنند اما در واقع، گورکن (مرگ‌آور) اند؛ به این گونه از دل تلمیح هم تشبیه برآمده، هم تضاد. [علوم و فنون ۳: صفحه ۳۱]

۱۴۳. گزینه ۲ درست است.

در ۱) و ۳) و ۴)، به ترتیب، «سینه» و «کف» و «پولاد»، به قرینه‌های «خانه نشین»-ی و «خرف شده لعل»-ی و «در ... غرق» [شدگی] به تنهایی مجاز هستند از «ضمیر» و «[جام] شراب [در دست]» و «پوشش جنگی». اما در ۲) «دم» مطلق نفس است، و «دم در کشیدن (= نفس ارا) تو دادن) روی هم رفته کنایه نشانه است از خاموشی. تفاوت مجاز و کنایه - فی الجمله - در همین است. [علوم و فنون ۲: صفحات ۵۱ و ۵۲]

۱۴۴. گزینه ۱ درست است.

در د) و الف) تلمیح هست، اما در د) تشبیه هم هست - «ورق روی» و دو تشبیه مرجح، به ترتیب، با طرفین «روی» و «آفتاب» و «لب» [→ جام لعل] و «کوثر» - که نمونه دیگر از آن در هیچ بیت دیگر نیست. اما مجاز در ب): به قرینه «خوردن»، «جهان» مجاز است از هر آن نعمت که در آن است.

۱۴۵. گزینه ۳ درست است.

«چرخ» ۱) و ۲) و ۴) را - که خود یک تنه گروه اسمی است - استعاره مصرحه می‌گیرند از آسمان. اما در ۳) - فارغ از مفهوم که مطابق آن، و به مراعات «ناوک»، «چرخ» عبارت است از نوعی کمان - در نقش مضاف یک ترکیب اضافی یکی از طرفین تشبیه است؛ یعنی مشبیه به. [علوم و فنون ۲: صفحات ۲۹، ۳۰، ۵۳]

۱۴۶. گزینه ۴ درست است.

۱) از بی‌شکویی عاشق می‌گوید. در ۲) صرفاً مخاطب عزیز و شریف است. در ۳) خامی از پخته‌ای پند می‌طلبد. [هر چهار مفهوم را از علوم و فنون ۱، صفحات ۳۰ و ۳۱ برگرفته‌ایم.]

۱۴۷. گزینه ۲ درست است.

بیت از اثرگذاری عشق بر عاشق و تعالی یافتن عاشق می‌گوید. ۲)، بالعکس، از در نگرفتن آتش عشق بر هیزم تر ناهلان. ابیت سؤال از علوم و فنون ۲: صفحه ۳۰]

۱۴۸. گزینه ۱ درست است.

در سبک عراقی، از «سنایی» به بعد، خلاف خراسانی، پرهیز از مدح مقتضای ایام است [همان مد روز خودمان!]. خلاف سه تایی دیگر - که از «عنصری» هستند - در ۱) - که از «سیف فرغانی» است - نه فقط خبری از مدح سلطان وقت نیست، بلکه هر چه هست دم طمع اوست به جهان‌گشایی. [علوم فنون ۱: ۱۳۹۶، صفحه ۵۵]

۱۴۹. گزینه ۴ درست است.

این یکی می گوید: «دیدار می نمایی و پرهیز می کنی؟! // بازار خویش و آتش ما تیز می کنی»؛ درست است که در هر چهار گزینه شوق دیدار معشوق در روح کلام جاری است، در (۴) از اندوه فُرقت و شادمانی وُصلت نشانی نیست. (رجوع کنید به علوم و فنون ۲: صفحه ۵۵)

۱۵۰. گزینه ۳ درست است.

در مصرع اول بیت گوینده امر یا سفارش به درک عشق است، در حالی که در «مصرع» مقابل بیت می گوید عاشق هم نشدی، نشدی؛ همین بس، که یاد از عاشقان کنی! (در ۴)، «همچنان» نشان صبر است؛ چشم داشتن یعنی توقع؛ «گشاد» هم مترادف «فرج» است.

۱۵۱. گزینه ۲ درست است.

(۱): مُفْتَعِلُنْ فَاعِلُنْ (×۲)

(۲): مُفْعُولُ فَاعِلَاتُ مَفَاعِيلُ فَاعِلُنْ] ⇒ مُسْتَفْعِلُنْ مَفَاعِلُ مُسْتَفْعِلُنْ فَعْلُ [

(۳) مفعول مفاعیلن (×۲) [مُسْتَفْعِلُ مُسْتَفْعِلٍ (=مفعولن) (×۲)]

[فشار درنگ در وزن دو لختی، خودبه خود، ذهن وزن یاب شما را به ساختار لفظی کهن می کشاند: «چندانت»]

(۴) مَفَاعِلُنْ (×۴)

(علوم و فنون ۳: صفحات ۲۲ تا ۲۸)

۱۵۲. گزینه ۱ درست است.

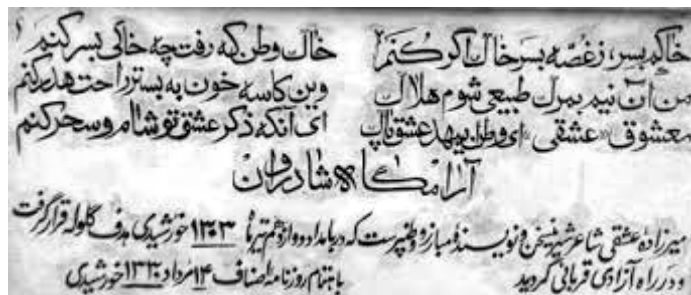
فَعْلُ	فَعْلُ	فَعْلُنْ (فَعْلُنْ) ⇒	فَعْلُونْ	فَاعِلُنْ	فَاعِلَاتُنْ	مَفَاعِلُنْ
(۱)	مُسْتَفْعِلُنْ مَفَاعِلُ مُسْتَفْعِلُنْ «مَ نِی»	×	×	مفعول فاعلات مفاعیل «ثَر مَ نِی»	×	×
(۲)	مُسْتَفْعِلُ فاعلات مُسْتَفْعِلُ «تُو»	×	مُسْتَفْعِلُنْ فَعْلُونْ مُسْتَفْعِلُنْ «ر با شد»	×	مفعول فاعلات مفعول «بَا ر با شد»	×
(۳)	×	×	فَعْلُونْ فَعْلُونْ فَعْلُونْ «تَ یَخ»	×	×	سَ رَا یِ تُو خَ رَا بِ چُن «وُ فَا یِ تُو»
(۴)	×	×	فَاعِلَاتُنْ فَعْلَاتُنْ «شَدِ ما[ن]»	×	×	ز نَعَتَتْ گِ رَفْتَسَ ت را وی «رَ وَا یِ»

اعداً مصرع هایی را آورديم که مختوم به هجای کشیده نیستند.

۱۵۳. گزینه ۴ درست است.

مفاعِلُن رکن میانی هر پنج مصرع است. فاعِلَاتُن رکن آغازی است در همه به جز ج، و فَعْلُن رکن پایانی است در همه به جز د؛ بنابراین: ج [اَبَا فَعْلَاتُنْ مَفَاعِلُنْ فَعْلُنْ] در برابر د [اَبَا فاعِلَاتُنْ مَفَاعِلُنْ فَعْلُنْ] قرار می گیرد.

۱۵۴. گزینه ۱ درست است.

(علوم و فنون ۳: صفحات ۱۸ و ۱۹)

۱۵۵. گزینه ۱ درست است.

[بی آن که نیاز به بررسی ۴) باشد،] اگر بتوان حتی بیت را به یکی از دو گونه ۳) یا ۴) رکن بندی نمود - که از اتفاق، به هر دو گونه می توان - ۱) خودبه خود جواب خواهد بود.

زبان عربی

۱۵۶. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- ۱) آنچه «مِن» در «مِمَّا» در ترجمه لحاظ نشده - «الوضع» در ترجمه لحاظ نشده - زیبا (ص: جذّاب)
- ۲) تشویق کرده است (ص: تشویق می کند) - بوده است (ص: است)
- ۳) تشویق کرده بود (ص: تشویق می کند) - مناطق (ص: آثار)

۱۵۷. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

- ۱) که همواره (تفاوت ساختار) - دشنام خواهند داد (ص: دشنام می دهند)
- ۲) «دائماً» (در ترجمه لحاظ نشده) - اگر ... دشنام دهیم (تفاوت ساختار)
- ۴) فرمان ... این بوده است (تفاوت ساختار) - دشنام ندهید (ص: دشنام ندهیم) - پروردگارتان (ص: پروردگارمان) - «أيضاً» (در ترجمه لحاظ نشده) - تا ... دشنام ندهند (تفاوت ساختار)

۱۵۸. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

- ۱) سودی ... ندارد (تفاوت ساختار) ۳) کسی که (ص: که) - «فیه» (در ترجمه لحاظ نشده) - «اليوميّة» (در ترجمه لحاظ نشده)
- ۴) کسی که ... ندارد (تفاوت ساختار)

۱۵۹. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

ندیده بودید ← (ص: ندیدید، ندیده اید)

۱۶۰. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

از نظر مفهوم با بقیه گزینه ها متفاوت است.

۱۶۱. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) لَعْلَ (ص: لیت) - بلاد (ص: بَلَد) - هَنَّاك (ص: هنا)
- (۲) شتاء (ص: الشَّتَاء) - جدًّا (زاید) - هـ (الشَّتَاء) - بسیار (در تعریب لحاظ نشده)
- (۳) لَعْلَ (ص: لیت) - تكون قاصراً (تفاوت ساختار).

۱۶۲. گزینه ۱ درست است.

خطاها به ترتیب:

جَذْعُ ← جَذْعُ / بِمَنْقَارِهِ ← بِمَنْقَارِهِ

۱۶۳. گزینه ۲ درست است.

خطاها به ترتیب:

مُتَرَدِّدٌ ← مُتَرَدِّدٌ / البِضَاعَةِ ← البِضَاعَةِ / بَيْعِهَا ← بَيْعِهَا

۱۶۴. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) لازم - مصدرُ «جَلَّ» (۲) خبرٌ لِمَبْتَدَأُ «الَّتِي» (۴) مزید ثلاثي مِنْ باب «تفعیل»

۱۶۵. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) فاعلاً (۲) للمخاطبة . فاعلهُ «فاطمة» (۴) مبنی

۱۶۶. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) مجرور به حرف جرّ ← مبتدأ (۲) خبر و مرفوع ← مضاف‌إلیه و مجرور (۳) مرفوع ← منصوب

۱۶۷. گزینه ۳ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) تَسْعُ (۲) سابعُ (۴) اثْنَيْنِ تِمْنَتَيْنِ

۱۶۸. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

(۱) هم (ص: ها) (۲) بها (ص: به) (۳) هم (ص: هما)

۱۶۹. گزینه ۴ درست است.

خطاها به ترتیب:

- (۱) «لا» در «لا معلّم» معنی «هیچ ... نیست» نمی‌دهد («لا» به معنی «نه» است).
- (۲) حرف «لا» در «بلا قَلَمٍ» معنی «هیچ ... نیست» نمی‌دهد.
- (۳) «لا» در «لا تَنْسَ» بر سر فعل مضارع آمده است.

۱۷۰. گزینه ۲ درست است.

«يُفَكِّرُ» خبر «لَعْلَ» جمله فعلیه است.

تاریخ

۱۷۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۶ صفحه ۵۲

تمدن میسن به دلیل رقابت شهرها و جنگ‌های داخلی ضعیف شد و از ۱۱۰ تا ۸۰۰ قبل از میلاد یونان دچار انحطاطی شد

که مورخان آن را عصر تاریکی نامیده‌اند.

۱۷۲. گزینه ۲ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۸

در قرون نخستین هجری مورخان مسلمان ایران مانند طبری، دینوری و... با استفاده از ترجمه‌ای که از خدای نامه‌ها به عربی شده بود، اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند. نوشته‌های این مورخان تا دویست سال پیش همچنان منبع اصلی مطالعه و شناخت تاریخ ایران باستان به حساب می‌آمد. متن اصلی خدای نامه‌ها و ترجمه عربی آنها از بین رفته و چیزی از آنها باقی نمانده است.

۱۷۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۸ صفحه ۷۶

از آنجا که اقتصاد بین‌النهرین نیازمند منابع طبیعی و معدنی فلات ایران بود، فرمانروایان سومری و اکدی پیایی به سرزمین‌های ایلامی لشکرکشی می‌کردند. این تاخت و تازها سرانجام سبب شد تا حاکمان کوچک ایلامی با یکدیگر متحد شوند و پادشاهی ایلام را تأسیس کنند.

۱۷۴. گزینه ۳ درست است.

درس ۱۰ صفحه ۹۴

حکومت اشکانی با رشادت و روحیه جنگاوری، ایران را از چنگ بیگانگان بیرون آورد. اشکانیان با آسان‌گیری و مداراجویی فرهنگی و دینی، اقوام و فرقه‌های دینی گوناگون و حتی یونانی تباران ایران را که در سراسر قلمرو آنها پراکنده بودند، در کنار یکدیگر حفظ کردند. سلسله اشکانی با اعمال چنین سیاست‌هایی بود که در دوران پس از اسکندر، توانست به ایران استقلال و حیثیت دوباره ببخشد. اشکانیان به تدریج با پیوند دادن اجزای مختلف فرهنگ ایرانی و ترویج ایران‌گرایی، ایران را احیا کردند.

۱۷۵. گزینه ۱ درست است.

درس ۱ صفحه ۶

در تاریخ نویسی نوین، جنبه‌های گوناگون حیات انسانی اعم از سیاسی، نظامی، اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بررسی می‌شود. انقلاب مشروطیت تأثیر عمیقی بر دگرگونی بینش مورخان ایرانی داشت و توجه آنان را به ابعاد گوناگون رویدادهای تاریخی و تاریخ بیداری به ویژه نقش مردم جلب کرد.

۱۷۶. گزینه ۳ درست است.

درس ۲ صفحه ۳۰

انقلاب صنعتی اگرچه موجب قدرت و رفاه بیشتر اروپاییان شد، مسائل و مشکلات بزرگی همچون گسترش بی‌رویه طبقاتی، رشد سریع جمعیت، به وجود آمدن فاصله اجتماعی و اقتصادی و آلودگی‌های زیست محیطی به وجود آورد.

۱۷۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۳۱

یکی از برنامه‌های پتر برای قدرتمند شدن روسیه، گسترش سرزمین روسیه و دستیابی به دریاهای آزاد برای کسب منافع تجاری و سیاسی بود. جانشینان او تلاش کردند به این برنامه عمل کنند و به همین سبب در نواحی شرقی اروپا و دریاهای بالتیک، سیاه و مازندران (خزر) اقدامات نظامی وسیعی انجام دادند.

۱۷۸. گزینه ۳ درست است.

درس ۳ صفحه ۴۲

پس از وقفه‌ای کوتاه، دور دوم جنگ‌های ایران و روسیه شروع گردید. از جمله علل شروع این دور از جنگ، یکی مشخص نبودن خطوط مرزی در عهدنامه گلستان و ادعاهای ارضی جدید روس‌ها و دیگری فریاد کمک خواهی مردم مسلمان شهرها و روستاهایی بود که به واسطه معاهده گلستان تحت سلطه و ستم روس‌ها قرار گرفته بودند.

۱۷۹. گزینه ۴ درست است.

درس ۴ صفحه ۴۹

در این شیوه تولید ساکنان روستا و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند. روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی

مالکان کار می‌کردند. آنان در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه تحویل می‌دادند.

۱۸۰. گزینه ۱ درست است.

درس ۴ صفحه ۵۴

او یکی از شخصیت‌های فرهنگی عصر قاجار بود که برای تأسیس مدرسه‌های جدید به ویژه در دوره تحصیلی ابتدایی در شهرهای مختلف ایران بسیار تلاش کرد و در این راه رنج‌ها و سختی‌های فراوانی کشید. هدف رشدیه از برپایی مراکز آموزشی جدید، فراهم آوردن شرایط برای سوادآموزی به فرزندان تمام قشرهای مختلف جامعه بود.

جغرافیا

۱۸۱. گزینه ۴ درست است.

درس ۵ صفحه ۳۷

در اطراف خط استوا به دلیل گرم بودن و صعود هوا کمربند کم فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای گرم و مرطوب است. در اطراف مدار رأس السرطان و رأس الجدی به دلیل سنگینی و فرونشینی هوا کمربند پر فشار حاره‌ای تشکیل می‌شود و دارای آب و هوای خشک است که مانع از صعود هوا و تشکیل ابر و بارندگی می‌شود.

۱۸۲. گزینه ۱ درست است.

درس ۵ صفحه ۳۹

۱۸۳. گزینه ۳ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۳

نکته مهم در رشد جمعیت، این است که نه تنها عامل طبیعی زادولد در آن نقش دارد، بلکه مهاجرت از عوامل تأثیرگذار بر رشد جمعیت کشورها به شمار می‌رود. موالید و مرگ و میر، رشد طبیعی جمعیت را نشان می‌دهد که اگر مهاجرت را به آن اضافه یا از آن کم کنیم، رشد مطلق جمعیت را به دست خواهیم آورد.

۱۸۴. گزینه ۴ درست است.

درس ۷ صفحه ۶۷

سیاست‌های کاهش جمعیت، سبب کاهش رشد در سال ۱۳۹۵ (۲۴٪ درصد) شد. این کاهش در آینده می‌تواند مشکلاتی برای کشور ما ایجاد کند که از جمله می‌توان به برهم خوردن تعادل جمعیتی، (سن و جنس) کاهش نیروی فعال و تضعیف نیروی دفاعی کشور، اشاره کرد.

۱۸۵. گزینه ۳ درست است.

درس ۱ صفحه ۲

منظور از مقر، مکان اصلی و دقیق یک سکونت‌گاه و محل استقرار آن روی زمین است. مقر هر روستا یا شهر، همچنین هسته اولیه آن را شامل می‌شود. منظور از هسته اولیه مکانی است که مردم برحسب نیاز، آن را برای زندگی انتخاب کرده و به اشغال

در آورده‌اند و بعدها روستا یا شهر از آن محل گسترش یافته است.

۱۸۶. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۲

در کشور ایران دسترسی به آب، قلعه‌های دفاعی، بازارهای محلی و قرار گرفتن در تقاطع راه‌ها از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری هسته اولیه روستاها و شهرها بوده است.

۱۸۷. گزینه ۲ درست است.

درس ۱ صفحه ۳ و ۴

منظور از موقعیت یک شهر یا روستا، وضعیت آن سکونتگاه نسبت به پدیده‌های پیرامون خود و همچنین جایگاه آن در سطح ناحیه است. این پدیده‌ها و جایگاه ممکن است عوامل انسانی و طبیعی مانند روستاها و شهرهای اطراف آن، نقش سیاسی و اداری آن، آب و هوا، راه‌های ارتباطی دسترسی به مواد معدنی و انرژی و ناهمواری‌ها می‌باشد.

۱۸۸. گزینه ۴ درست است.

درس ۱ صفحه ۱۷

با بروز تحولات صنعتی و ورود کشورها به عصر نوسازی (مدرنیزاسیون)، نفوذ شهرها و «شهرگرایی» در روستاها افزایش یافت. منظور از شهرگرایی، روندی اقتصادی - اجتماعی است که طی آن شیوه‌های زندگی، رفتار و عملکردها، ارزش‌ها و مظاهر شهری در روستاها و بین روستانشینان رواج می‌یابد.

۱۸۹. گزینه ۲ درست است.

درس ۲ صفحه ۳۶

آمایش سرزمین تنظیم رابطه انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت است. آمایش سرزمین عبارت است از سامان دادن و نظم بخشیدن به فضاهای جغرافیایی و توزیع متوازن، متعادل و منطقی جمعیت، فعالیت‌ها و تجهیزات و امکانات در سطح سرزمین.

۱۹۰. گزینه ۴ درست است.

درس ۲ صفحه ۲۸

شهر پایدار شهری است که در آن نیازهای اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی ساکنان به طور مناسب و عادلانه برطرف می‌شود؛ بدون اینکه منافع نسل‌های آینده به خطر بیفتد و شهر و فعالیت‌های شهری کمترین تأثیر نامطلوب را بر محیط زیست دارد. البته باید گفت پایداری شهر حد و حصر و نقطه انتهایی ندارد. مدیران و برنامه‌ریزان شهرها تلاش می‌کنند که به درجاتی از پایداری دست یابند.

جامعه‌شناسی

۱۹۱. گزینه ۲ درست است.

- تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد.

- انسداد اجتماعی بیشتر در جوامعی وجود دارد که موقعیت اجتماعی افراد براساس ویژگی‌های انتسابی مانند وراثت، نژاد و... تعیین می‌شود.

۱۹۲. گزینه ۴ درست است.

کاهش جمعیت شاخص و نشانه جهان اجتماعی متجدد است. زیرا قوام خانواده و فرزندآوری در گرو محبت، ایثار و فداکاری است ولی در جهان متجدد به دلیل فردگرایی و اصالت لذت، این محبت و ایثارگری کاهش می‌یابد که به فرزندآوری کمتر و کاهش شدید جمعیت و فرو افتادن این جوامع در چاله جمعیتی می‌انجامد.

۱۹۳. گزینه ۲ درست است.

- از مهم‌ترین پیامدهای انقلاب، تحولات هویتی است.
- هویت ایرانی قبل از ظهور اسلام هویتی توحیدی، دینی و در مواردی آمیخته با اساطیر بود.
- خودباختگی جوامع غیرغربی در برابر جهان غرب را غرب‌زدگی می‌نامند.

۱۹۴. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

- گزینه ۴: ما در شکل‌گیری بعضی ویژگی‌های هویتی مانند مکان و زمان تولد یا دختر و پسر بودن نقش نداریم.
- گزینه ۱: برخی از ویژگی‌های هویتی تغییر نمی‌کنند؛ مانند زمان و مکان تولد.
- گزینه ۲: هویت اجتماعی هر فرد، درون جهان اجتماعی و براساس عقاید و ارزش‌های آن شکل می‌گیرد.

۱۹۵. گزینه ۴ درست است.

رفاه اقتصادی به کمک نفت در کوتاه مدت احساس رفاه بیشتری را برای مردم به ارمغان می‌آورد و این امر پایدار نیست.

۱۹۶. گزینه ۲ درست است.

خودباختگی (غرب‌زدگی) مهم‌ترین مانع تعامل جوامع غیرغربی با جهان غرب است.

۱۹۷. گزینه ۱ درست است.

- قدرت سیاسی و نظامی غرب در نخستین رویارویی‌ها، بخش‌هایی از ذهنیت مسلمانان را به خودباختگی فرهنگی دچار ساخت و این امر سبب شد، تصویری که شرق‌شناسان و تاریخ‌نگاران غربی از هویت جهان اسلام القا می‌کردند، در بین جوامع اسلامی و از جمله در جامعه ایران رواج پیدا کند.

۱۹۸. گزینه ۳ درست است.

باز بودن راه تحرک اجتماعی به معنای امکان دسترسی افراد محروم و کمتر برخوردار جامعه، به موقعیت‌های اجتماعی بالاتر است.

۱۹۹. گزینه ۲ درست است.

دانش علمی با تلاش برای حل مسائل و مشکلات زندگی، شکل می‌گیرد و پیشرفت می‌کند؛ یعنی هر وقت در یک جامعه، مسئله خاصی مطرح می‌شود، زمینه برای پیدایش و رشد دانش علمی درباره آن نیز فراهم می‌گردد.

۲۰۰. گزینه ۴ درست است.

علوم اجتماعی ظرفیت دآوری درباره علوم طبیعی و فناوری حاصل از آن را نیز دارند. علوم اجتماعی، درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری به انسان‌ها آگاهی می‌دهند و به آنها کمک می‌کنند که از طبیعت و علوم طبیعی به شیوه صحیح استفاده کنند. از این رو، علوم اجتماعی نسبت به علوم طبیعی از اهمیت بیشتری برخوردارند.

۲۰۱. گزینه ۱ درست است.

ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی، ساختار اجتماعی نامیده می‌شود.

۲۰۲. گزینه ۳ درست است.

- نظام اجتماعی، یک ساختار اجتماعی پویاست.
- تغییر در یک پدیده اجتماعی با تغییر در پدیده دیگر همراه است. این دو پدیده را هم تغییر می‌گویند.
- بی‌نظمی در زندگی روزمره بیشتر به چشم می‌خورد و نظم از نظر پنهان می‌ماند.

۲۰۳. گزینه ۲ درست است.

در جامعه‌شناسی تبیینی، روش مطالعه طبیعت و جامعه یکسان دانسته می‌شود.

۲۰۴. گزینه ۴ درست است.

هدف جامعه‌شناسی تبیینی پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی است.

۲۰۵. گزینه ۲ درست است.

جامعه‌شناسی تبیینی، جامعه را نیز صرفاً یک پدیده طبیعی پیچیده می‌داند و تفاوت میان جوامع مختلف را تنها تفاوتی کمی می‌بیند.

فلسفه و منطق

۲۰۶. گزینه ۲ درست است.
 لفظ «مفطور» لفظی مبهم و نامأنوس است. (رد گزینه ۱ و ۳) و «دارای صفحه در تعریف کتاب» مانع بودن را ندارد. (رد گزینه ۴) درس ۴ صفحه ۳۷ و ۳۸
۲۰۷. گزینه ۴ درست است.
 طبق شکل کشیده شده در کتاب مفاهیم مایع شفاف، بی‌رنگ و بی‌بو بودن با هم رابطه عام و خاص منوجه دارند که تنها در آب وجه اشتراک دارند. درس ۴ صفحه ۳۵
۲۰۸. گزینه ۴ درست است.
 بین مفهوم کلی و جزئی نسبتی از نسبت‌های چهارگانه شکل نمی‌گیرد. (رد گزینه ۱) رابطه ماست و شیر تباین و انسان و حیوان عام و خاص مطلق است. (رد گزینه ۲ و ۳) درس ۳ صفحه ۲۴ و ۲۵
۲۰۹. گزینه ۱ درست است.
 موجودات افسانه‌ای و ذهنی مفاهیمی کلی هستند. درس ۳ صفحه ۲۳
۲۱۰. گزینه ۳ درست است.
 خزندگان زیرمجموعه مهره‌داران است. پس با بی‌مهره‌ها تباین دارد. از طرفی دیگر خزندگان زیرمجموعه موجودات مادی است که با موجودات غیر مادی هم دوباره تباین دارد. درس ۳ صفحه ۲۶
۲۱۱. گزینه ۱ درست است.
 آغاز تفکر فیلسوفانه درک عظمت و اهمیت این قبیل سؤالات و ورود به وادی حیرت است. درس ۴ صفحه ۲۹
۲۱۲. گزینه ۲ درست است.
 اطلاعات ما به هیچ وجه نمی‌تواند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد؛ ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه دهیم. درس ۳ صفحه ۱۷
۲۱۳. گزینه ۳ درست است.
 درس ۳ صفحه ۱۸ و ۱۹ و ۲۰
۲۱۴. گزینه ۴ درست است.
 یکی از مسأله‌هایی که دائم در ذهن این فیلسوفان وجود داشته این بوده است که موجودات این جهان از چه چیزی ساخته شده‌اند؟ درس ۳ صفحه ۱۹
۲۱۵. گزینه ۱ درست است.
 فیلسوفان می‌کوشند با کاستن از مغالطه‌ها، فهم درستی از حقایق چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادی زندگی ارائه دهند. درس ۴ صفحه ۲۷
۲۱۶. گزینه ۳ درست است.
 معلول که در ذات خود ممکن‌الوجود است و فقط امکان موجود شدن را دارد، توسط علت واجب‌الوجود می‌شود و لباس هستی می‌پوشاند. درس ۳ صفحه ۲۱
۲۱۷. گزینه ۱ درست است.
 درس ۳ صفحه ۲۰
۲۱۸. گزینه ۲ درست است.
 موجودات افسانه‌ای ممتنع‌الوجودند (رد گزینه ۱) عامل بیرونی موجودات را از حالت امکانی خارج می‌کند (رد گزینه ۳) درس ۲ صفحه ۱۱ و ۱۲
۲۱۹. گزینه ۴ درست است.
 درس ۲ صفحه ۱۴

۲۲۰. گزینه ۲ درست است.

درس ۱ صفحه ۵

روان‌شناسی

۲۲۱. گزینه ۳ درست است.

نظریه‌های علوم تجربی بر اساس سودمندی و کاربردی بودن سنجیده می‌شوند.

۲۲۲. گزینه ۲ درست است.

منظور از تعریف عملیاتی این است که در روش علمی متغیر مورد نظر باید به صورت عینی و دقیق تعریف شود.

۲۲۳. گزینه ۱ درست است.

برخی از پردازشگران، صرفاً بر ویژگی‌های حسی، همانند اندازه و شکل ظاهری محرک، تکیه دارند: نوع پردازش در چنین حالتی، پردازش ادراکی است.

۲۲۴. گزینه ۴ درست است.

رشد شناختی، به توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی اطلاق می‌شود.

۲۲۵. گزینه ۲ درست است.

یکی از ابتدایی‌ترین علائم رشد اجتماعی در کودکان، لبخند اجتماعی است که در حدود ۲ تا ۳ ماهگی بروز می‌یابد. ترس از غریبه نیز در ۷ تا ۸ ماهگی رخ می‌دهد.

۲۲۶. گزینه ۱ درست است.

بازی‌های موازی در ۴ یا ۵ سالگی است. در این بازی‌ها کودکان علاقه‌مندند در کنار یکدیگر باشند، ولی به تنهایی بازی کنند.

۲۲۷. گزینه ۳ درست است.

نوجوانی دوره‌ای است که با شدیدترین و گسترده‌ترین تغییرات زیستی همراه است.

۲۲۸. گزینه ۴ درست است.

منظور از بلوغ جنسی، مرحله‌ای است که در آن ریش جنسی رخ می‌دهد.

۲۲۹. گزینه ۲ درست است.

نوجوانان فرضیه‌سازی می‌کنند و در پیش‌بینی یک موقعیت، از احتمال‌های مختلف بهره می‌برند؛ در حالی که مبنای استدلال در دوره کودکی، واقعیت‌های ملموس و بیرونی است.

۲۳۰. گزینه ۱ درست است.

نوجوانان در این دوره نسبت به انتقاد دیگران حساسیت دارند.

۲۳۱. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱:

نوجوانان، برخلاف کودکان، قادر به ظرفیت‌سازی حافظه خود هستند.

گزینه ۲:

یکی از تغییرات در رشد اجتماعی در دوره نوجوانی، دستیابی به هویت است.

گزینه ۳:

به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند.

۲۳۲. گزینه ۳ درست است.

در روند طبیعی زندگی انتظار می‌رود که نوجوانان برای رسیدن به خودِ آرمانی تلاش کنند. در حالی که بسیاری از آنان به جای تلاش برای کم کردن فاصله بین خودِ آرمانی و خودِ واقعی، رؤیای پردازی می‌کنند و از آن لذت می‌برند. هر چند این پدیده در دوره نوجوانی غیر طبیعی نیست، ولی استفاده مکرر از آن باعث افت در عملکرد تحصیلی و سایر عملکردها می‌شود.

۲۳۳. گزینه ۳ درست است.

آزمایش‌های مربوط به فقدان حواس در شرایط محرومیت حسی انجام می‌شود. محرومیت حسی یعنی اینکه فرد در شرایطی قرار بگیرد که هیچ یک از گیرنده‌های حسی مثل چشم، گوش و... به وسیله محرک‌های بیرونی تحریک نشود.

۲۳۴. گزینه ۱ درست است.

تعبیر و تفسیر کردن و معنی و مفهوم و سازمان دادن به محرک‌های توجه شده را ادراک می‌نامند.

۲۳۵. گزینه ۲ درست است.

تحریک هر یک از گیرنده‌های حسی تابع شدت محرک است؛ یعنی تحریک حواس از سوی محرک باید به میزان خاصی برسد تا آن عضو حسی تحریک شود؛ مثلاً صدا باید به شدت خاصی برسد تا گوش ما آن را بشنود.